[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 652

ਕੇ.ਐਸ. ਰੰਗਨਾਥ

ਬਨਾਮ

ਵਿਠਲ ਸ਼ੈੱਟੀ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1860 2011)

08 ਦਸੰਬਰ, 2021

[ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 - ਧਾਰਾ 138 - ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਇਆ - ਉਸਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਚੈੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ - ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਨਿਭਾਇਆ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਇਜ਼ - ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਐਸ.ਐਸ.2 (ਡੀ) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 200 – ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਐਸ.ਐਸ.365, 342, 323, 506.

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 – ਧਾਰਾ 118 (ਏ), 139 – ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ - ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ - ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਆਯੋਜਿਤ: **1.1 ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਨੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੈੱਕ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਹੈ; ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਹੈ. ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈ**

ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 8, 11] [658-ਬੀ-ਸੀ; 662-ਜੀ-ਐੱਚ]

ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪੀਕੇ ਸੁਰੇਂਦਰਨ **(2008) 1 ਐਸਸੀਸੀ 258: [2007] 10 ਐਸਸੀਆਰ 1010;** *ਤ੍ਰਿਯੰਬਕ ਐਸ ਹੇਗੜੇ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਪਦ* **2011** *ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ* **849-850 ਵਿੱਚ - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।**

ਰੇਵਰੇਂਡ ਮਦਰ ਮੈਰੀਕੁੱਟੀ ਬਨਾਮ ਰੇਨੀ ਸੀ ਕੋਟਾਰਾਮ ਐਂਡ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ **(2013) 1 ਐਸਸੀਸੀ 327: [2012] 9 ਐਸਸੀਆਰ 530;** *ਕਲਾਮਨੀ, ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੀ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ* **(2021) 5 ਐਸਸੀਸੀ 283: 2021 (2) ਜੇਟੀ 519 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

1.2 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12.06.2003 ਨੂੰ 3,75,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 062589 ਮਿਤੀ 12.12.2003 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਆਨ ਡਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ 'ਐਚਐਮ' ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਕਤ ਸ੍ਰੀ 'ਐਚਐਮ' ਜਿਸ ਨੇ 'ਆਨ ਡਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ' ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੇਠਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ 20.01.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2004 ਦੌਰਾਨ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜੇ ਚੈੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ 12.12.2003 ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੰਨਾ ਲੰਬਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚੈੱਕ 12.12.2003 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 20.01.2004 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਲਈ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 20.01.2004 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6318/2004 ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.01.2004 ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 06.12.2006 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.01.2004 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 365, 342, 323 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲੁਕ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇੜੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਿਲਕੁਲ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 20.01.2004 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ

ਅਤੇ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6318/2004) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 12, 13, 15 - 18) [663-ਏ-ਜੀ; 665-ਡੀ- ਐੱਫ; 666-ਈ- ਐੱਚ; 667-ਏ- ਐੱਫ]

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1860.

[2007] 10 1010	**ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 8**
[2012] 9 530	**ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.**	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 8**

2008 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 485 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.08.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਐਸ.ਐਨ. ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਰਵਤੀ ਭੱਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਰਣਜੀ ਥਾਮਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੀ ਐਨ ਰਘੂਪਤੀ, ਕੇ ਕੇ ਐਲ ਗੌਤਮ, ਰਾਹੁਲ ਮੋਹੋਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2008 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 485 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 18.08.2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2004 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 3207 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਈਆਈਆਈਆਰਡੀ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਅਤੇ ਜੇਐਮਐਫਸੀ, ਉਡੁਪੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਉਡੁਪੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 200 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀਆਰਪੀਸੀ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਨਆਈ ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 17.03.2004 ਨੂੰ 2004 ਦੇ ਪੀਸੀ ਨੰਬਰ 213 ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਅਤੇ ਜੇਐਮਐਫਸੀ, ਉਡੁਪੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2004 ਦੇ ਸੀਸੀ ਨੰਬਰ 3207 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦਲਾਲ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12.06.2003 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ 3,75,000/- ਰੁਪਏ (ਤਿੰਨ ਲੱਖ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਅਤੇ 'ਆਨ ਡਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ' ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12.12.2003 ਨੂੰ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਨੰਬਰ 062589 ਵਾਲਾ ਪੋਸਟ-ਡੇਟਿਡ ਚੈੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਚੈੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ, ਅੰਬਲਪਾਡੀ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਉਡੁਪੀ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ 17.02.2004 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਨਾਕਾਫੀ ਫੰਡਾਂ" ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 18.02.2004 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੁਪਰਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ 80,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ 3,20,000/- ਰੁਪਏ (ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 12.06.2003 ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 20.01.2004 ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੈੱਕ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 02.02.2004 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਅਤੇ ਜੇਐਮਐਫਸੀ, ਉਡੁਪੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀਸੀ ਨੰਬਰ 6318/2004 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 06.12.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 3,00,000/- ਰੁਪਏ (ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 7,00,000/- ਰੁਪਏ (ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

5. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 12.12.2003 ਨੂੰ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਚੈੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 138 ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀ ਥਾਮਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਐਨ ਭੱਟ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਐਨ ਰਘੂਪਤੀ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ, ਅੰਬਲਪਾਡੀ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਉਡੁਪੀ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 12.12.2003 ਨੂੰ ਨੰਬਰ 062589 ਦਾ ਚੈੱਕ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ

2004 ਦੇ ਸੀਸੀ ਨੰਬਰ 3207 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 12.06.2003 ਨੂੰ 12.12.2003 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਬਨਾਮ **ਪੀਕੇ ਸੁਰੇਂਦਰਨ** (2008) 1 ਐਸਸੀਸੀ 258 ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਰੇਵਰੇਂਡ ਮਦਰ ਮੈਰੀਕੁੱਟੀ ਬਨਾਮ ਰੇਨੀ ਸੀ ਕੋਟਾਰਾਮ** ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (2013) ਪੈਰਾ 13 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ 1 ਐਸਸੀਸੀ 327, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

"13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਟੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਯਕੀਨਯੋਗ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਐਸ. ਨਾਰਾਇਣ ਮੈਨਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 31 ਤੋਂ 33 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਪੈਰਾ 31 ਤੋਂ 33 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"31. ਭਾਰਤ ਬੈਰਲ ਐਂਡ ਡ੍ਰਮ ਐਮਐਫਜੀ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਪਾਇਰੇਲਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ:

(ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 50-51 ਪੈਰਾ 12)

12. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 118 (ਏ) ਅਧੀਨ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਠਾ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 'ਤੇ ਬੋਝ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਕੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 118 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

32. ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ. ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

33. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ 139 ਤਹਿਤ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਪਰਖ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ (2007 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1707, ਮਿਤੀ 17-3-2010 (ਕੇਆਰ)) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਕਲਾਮਨੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ. **ਬਨਾਮ ਪੀ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ** (2021) 5 ਐਸਸੀਸੀ 283 ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"16. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹੂਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 7-11-2000 ਦੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਗੰਜਾ ਇਨਕਾਰ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

17. ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਵੀ ਲੈ ਲਈਏ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਖਾਲੀ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 209, ਪੈਰਾ 36)

36. ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਪੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਕੀਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ "ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ" ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

19. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ

ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVII ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਵਿੰਡੋ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਵਿਆਜ @ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. 2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 849-850 ਵਿੱਚ **ਤ੍ਰਿਯੰਬਕ ਐਸ ਹੇਗੜੇ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਪਦ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 23.09.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"12. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 118 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"118. ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ:

(ਏ) ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ - ਕਿ ਹਰ ਸਮਝੌਤੇ ਯੋਗ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹਰ ਸਾਧਨ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

13. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ **ਨੇ ਕੇ. ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰਨ,** ਵੈਧਿਆਨ ਬਾਲਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (1999) 7 ਐਸਸੀਸੀ 510 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਕਿਉਂਕਿ ਚੈੱਕ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਉਸ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਧਾਰਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀ ਗਵਾਹੀ. ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ **ਬਾਸਾਲਿੰਗੱਪਾ ਬਨਾਮ ਮੁਦੀਬਾਸਪਾ** (2019) 5 ਐਸਸੀਸੀ 418 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"25. ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 118 (ਏ) ਅਤੇ 139 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

25.1. ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੀ।

25.2. ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ।

25.3. ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ.

25.4. ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 139 ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਬੋਝ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਬੋਝ।

25.5. ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੈੱਕ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਹੈ; ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਹੈ. ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈ

ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਹੈ।

12. ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12.06.2003 ਨੂੰ 3,75,000/- ਰੁਪਏ (ਤਿੰਨ ਲੱਖ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 4,00,000/- ਰੁਪਏ (ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 062589 ਮਿਤੀ 12.12.2003 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੰਗ 'ਤੇ ਵਾਅਦਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਮੂਲਿਆ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਮੂਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਆਨ ਡਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ' ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੈੱਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

13. ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ 20.01.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2004 ਦੌਰਾਨ ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜੇ ਚੈੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ 12.12.2003 ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੰਨਾ ਲੰਬਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚੈੱਕ 12.12.2003 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 20.01.2004 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਲਈ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 20.01.2004 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6318/2004 ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.01.2004 ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 06.12.2006 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਾਸਿੰਗ ਰੈਫਰੈਂਸ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਬਚਾਅ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2004 ਦੇ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 3207 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਚਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2003 ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਲਈ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੀ ਰਕਮ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤਾਂ 20.1.04 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਬਾਈਕ ਲੈ ਕੇ ਉਡੁਪੀ ਵਿਖੇ ਤਾਲੁਕ ਦਫ਼ਤਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਰੂਤੀ ਓਮਨੀ ਵੈਨ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਲੈ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਉਡੁਪੀ ਵਿਖੇ ਰਾਮਾ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਰਾਡਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੈੱਕ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲੈਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਜੇ ਉਕਤ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਗੁੰਡਾ ਲੋਕ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 12 ਦਿਨ ਬੀਤਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2.2.04 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਹਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵੈਇੱਛਤ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 365, 342, 323 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਨੇੜਿਓਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.01.2004 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 365, 342, 323 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ 2004 ਦੇ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6318 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

5. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਨੁਕਤੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(1) ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 20.1.2004 ਨੂੰ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਉਡੁਪੀ ਟਾਊਨ ਥਾਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ

ਨੰਬਰ 11 ਭਾਵ ਸਵਿਤਾ ਫਾਈਨਾਂਸ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪੁਰਾਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੀਡਬਲਯੂ 1 ਕੇਐਸ ਰੰਗਨਾਥਨ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿੱਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ?

(2) ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੀਡਬਲਯੂਐਲ ਦੇ ਚਿਹਰੇ, ਗਰਦਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ?

(3) ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੀਡਬਲਯੂਐਲ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜੇ ਸੀਡਬਲਯੂਐਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦਾ ਭਾਗ ਦੂਜਾ।

(4) ਕਿਹੜਾ ਆਦੇਸ਼?

6. ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 1: ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 2: ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 3: ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ

ਨੁਕਤਾ ਨੰਬਰ 4: ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ:-

16. ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਲੁਕ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇੜੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਿਲਕੁਲ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 20.01.2004 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

17. ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ, ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਰਕਮ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6318/2004) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਇਸ ਲਈ, ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 3207/2004 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 485/2008 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 18.08.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

19. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

20. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669